

# Facet, który stał się pośmiewiskiem całego kraju

5 listopada 2017

W dniu 5 listopada niebo nad Wielką Brytanią rozbłyska tysiącnymi fajerwerkami, a w wielu miejscach miast i miasteczek palą się ogniska. Jest to dość ciekawe święto, bo niewiele jest krajów, w których tak hucznie obchodzi się nieudany zamach na króla, jego rodzinę i członków parlamentu.

Początek wieku XVII to w Wielkiej Brytanii okres gasnącej kontrreformacji i przechylania się szali zwycięstwa na korzyść anglikanizmu. Po latach rządów Elżbiety I, zagorzałej anglikanki, na tron wstępuje Jakub I, syn Marii Stuart. Wstąpienie na tron syna katoliczki budzi w będących w defensywie katolikach nadzieję na przywrócenie Anglii na łono Kościoła Katolickiego. Zapominają oni jednak, że Jakub I był żarliwym zwolennikiem anglikanizmu.

Po krótkim czasie niespełnione nadzieje katolików przerodziły się w protesty, na które władza odpowiedziała represjami. Odpowiedzią kół katolickich na te represje był spisek związany przez młodych katolików, określany w Anglii jako „spisek prochowy”.

## **SPISEK PROCHOWY**

Przywódcą tego spisku był Robert Catesby, który zawiązuje go wraz z grupą przyjaciół. Wkrótce dołącza do niego Guy Fawkes. Grupa ta planowała wysadzić budynek Parlamentu (Izbę Lordów) w czasie obrad, zabijając króla, jego żonę, syna oraz członków parlamentu i przywrócić katolicyzm poprzez osadzenie na tronie córki królewskiej, Elżbiety Stuart.

## **GUY FAWKES**

Pomimo tego, że charyzmatyczny Robert Catesby był liderem

spisku, do historii jednak przeszedł Guy Fawkes. W 1593 lub 94 opuszcza on Anglię i we Flandrii wstępuje w szeregi stacjonującej tam armii hiszpańskiej. W tych czasach był on określany jako rezolutny, dobrze wykształcony młodzieniec. Jak wspominają go jemu współcześni, był on postawnym młodzieńcem o włosach ciemnorudych, z wyraźnymi wąsami, o silnych skłonnościach religijnych. Służąc w armii, skierowany jest do Hiszpanii, z niej powraca do Brukseli, po czym zostaje skierowany do Anglii. Jego kontakty z hiszpańską dyplomacją są wtedy dość silne. W maju 1604 roku spotyka się on z Robertem Catesby oraz jego współnikami. Odtąd działają już wspólnie.

## **PRZYGOTOWANIE DO ZAMACHU**

Już w roku 1604 Guy jest proszony o przygotowanie materiałów wybuchowych, lecz plany te zostają przesunięte i powrót do nich następuje dopiero w marcu 1605, kiedy to konspiratorzy wynajmują piwnicę pod Izbą Lordów i gromadzą w niej beczki z prochem, które do 30 października pozostają bez nadzoru. Dopiero 30 października w piwnicy pojawia się Fawkes i sprawdza, czy spisek nie został wykryty. Wszystko jest w porządku i spiskowcy podejmują decyzję o tym, że zamach odbędzie się w dniu 5 listopada 1605. Jednak jeden ze spiskowców powiadamia swojego krewnego, lorda Monteagle, aby tego dnia nie udawał się do Parlamentu. Ten powiadamia władze i w piwnicy aresztowany zostaje Guy Fawkes. Na torturach zdradza pozostałych spiskowców.

Niektóre źródła podają, że zdradził on nazwiska tylko tych, którzy, zgodnie z jego wiedzą, byli już poza granicami kraju lub też byli znani władzom. Złapani spiskowcy, z wyjątkiem dwóch, zostają powieszzeni. Jeden z tych, którzy uniknęli karni, umiera w więzieniu przed poniesieniem kary, zaś drugi, Guy Fawkes, wchodząc na szafot zeskakuje z drabiny (niektóre źródła twierdzą, że się na niej potyka), a zeskok ten jest na tyle nieszczęśliwy, że Guy skrzył sobie kark, ponosząc śmierć na miejscu.

## CÓŻ STAŁO SIĘ Z NIEDOSZŁYMI OFIARAMI?

Król Jakub I przez całe swoje panowanie dąży do podporządkowania kościoła władzy królewskiej, jak również walczy ze zdominowanym przez purytanów parlamentem. Umiera w wyniku niewydolności nerek i udaru mózgu w roku 1624. Jego syn Karol przegrywa walkę z parlamentem i w roku 1649 jako jedyny z brytyjskich władców zostaje skazany na śmierć i stracony, a Anglia zostaje ogłoszona republiką i pozostaje nią do 1660 roku, kiedy to parlament przywraca monarchię, z tym, że jest to już monarchia konstytucyjna, a nie absolutna.

Elżbieta, córka Jakuba, zostaje żoną Fryderyka V, elektora Palatynatu Reńskiego i przez krótki czas jest królową Czech. Jej potomkowie na mocy „Act of Settlements”, poczynając od Jerzego I Hannowerskiego, są następcami tronu Anglii.

Dziś na pamiątkę tych wydarzeń, jak również w dziękczynieniu za to, że zamach ten się nie powiódł, Anglicy zbierają się w wyznaczonych miejscach, rozpalają ogniska, palą kukły obrazujące Guya Fawkesa, śpiewają piosenki, zjadają się grillowanymi potrawami i cieszą oczy pięknem pokazów sztucznych ogni. Zaś imię Guy stało się synonimem człowieka wystawionego na pośmiewisko.

Czy warto poznawać historię i zwyczaje innych krajów? Patrząc na znajomość historii prezentowaną przez Anglików płaczących się po Krakowie, pewnie nie warto, lecz czy my musimy być tacy jak Anglicy? Tych, których ja spotykałem można uznać za klasę średnią. Z pewnością byli ekspertami w dziedzinach jakimi się zajmowali, jednak ich wiedza nawet o ich własnej historii daleka jest od tego, co człowiek wykształcony wiedzieć powinien. Niestety, nasze szkolnictwo podąża tym tropem.

Autorstwo: Zawisza Niebieski

Źródło: WolneMedia.net